

Bladet

Nr 3-2012

Västmanlands Spelmansförbund

Ordförande har ordet:

Hej!

Denna sommar har för mig dominerats av regn, mygg och musik. Arrangemanget Folkmusik på Brunnen hade i stort sett tur med vädret. Programmet förflöt som planerat med kurser, konsert, folkmusikpub och dans. Söndagens spelmansstämma hade också tur med vädret. Regnet kom så småningom men vi hade då tillgång till lokal där spelandet kunde fortsätta.

En ny folkmusikskiva har producerats i Västmanland. Det är gruppen Trio Schedin som har spelat in en skiva med låtar efter spelmannen Jon Erik Schedin. Gruppen består av Gunnar Liss på klarinett, Carina Normansson på fiol och Josefina Paulson på nyckelharpa. Den 21 juni var det skivsläpp vid Ingbo källor i Tärnsjö. Se separat artikel.

Skivan finns att köpa av spelmännen själva eller från Västmanlands spelmansförbund.

7 elever från Sala Kulturskola har deltagit i ett folkmusikläger i Norrbo i Hälsingland. Det är ett läger för ungdomar 10-18 år som arrangeras av Norrbo spelmanslag och leds av fiolpedagog Marita Sandberg. Det pågick den 3-8 juli och avslutades med

spelmansstämman i Norrbo där ungdomarna fick framträda.

Det är spelmannen och musikläraren Nia Kuoppala som inspirerar och utvecklar ungdomarnas intresse för folkmusiken.

Om man tycker om att titta på konst så pågår för tillfället en utställning med Björn Ståbi på Täljstenen i Sala. Han är inte bara spelman utan även konstnär. Han har experimenterat med olika tekniker. Ursprungligen med kol och träsnitt, senare med färgsprakande engångstryck. Han använder nu tusch, färgpennor, krita, akryl, olja och akvarell. Utställningen pågår till den 22 september.

Ann-Britt

Nya medlemmar

Västmanlands Spelmansförbund har i sommar begåvats med hela fem nya medlemmar, alla bosatta i Sala och alla medlemmar i Viltstråk:

Tova Folkesson
Albin B Jansson
Agnes Källström
Emma Nilsson
Paulina Sjöberg

Vi hälsar alla varmt välkomna till Spelmansförbundet.

Läs om förbundet på:
www.vsf.u.se
och Facebook

tre i trä, resonans och friktion

Gruppen Trio Schedin har haft skivsläpp. På årets längsta dag den 21 juni hade gruppen Trio Schedin sitt skivsläpp vid Ingbo källor & kvarn i Tärnsjö, med skivan "Tre i trä, resonans och friktion".

Gruppen består av de tre riksspelmännen Gunnar Liss på klarinett, Carina Normansson på fiol och Josefina Paulson på nyckelharpa.

Gruppen gav en konsert i bagarstugan där ett 30-tal personer slutit upp. En del av konserten förlades även ute på spängen som går över en av källorna.

Gunnar Liss passade då på att blåsa i ett gethorn. De som önskade kunde även gå in och se kvarnen. Konserten var vacker och finstämd och utrymmet i bagarstugan gjorde att publiken kom mycket nära musikerna. Josefina och Carina sjöng också en visa som finns med på skivan.

Musiken på skivan är efter klarinettspelmannen Jon Erik Schedin som föddes 1876 i Tärnsjö. Han flyttade senare till Sala där han bodde med sin fru som spelade fiol. Paret musicerade tillsammans och bildade den Schedinska kvartetten.

Josefina Paulson, Gunnar Liss och Carina Normansson

Kerstin Billman om Trio Schedin

Det kom en inbjudan via Facebook till ett skivsläpp vid Ingbo källor kvällen före Midsommarafton. Gunnar Liss klarinett, Carina Normansson fiol och Josefina Paulsson nyckelharpa har spelat in låtar efter spelmän från Nora socken. (Tärnsjö) Platsen för skivsläppet var väl vald med tanke på att Gustav Strutz (1780-1856) som man har flera låtar efter var född och dog i Ingbo.

Namnet på trion kommer från Jon Erik Schedin född 1876 i Hedkarlsbo, han hade många låtar efter fadern Johan Schedin som var född 1853 i Skinnarbo.

Väl framme vid källorna var det som jag befarat ganska mycket mygg så vi trängde in oss i Mjölnearbostaden, drygt 30 personer i ett gammalt kök! Men där fick vi vara med om en högtidss-tund med dessa mästare på sina instrument och dessa härliga låtar! Vi tog mod till oss en stund och gick ut på spängerna vid källan där Gunnar spelade på kohorn.

Den inköpta skivan har jag lyssnat mycket på och blir så imponerad av deras samstämda välbalanserade spel. Inget instrument som sticker ut utan man turas om att ha melodin och kompar på olika sätt. Särskilt Gunnars mjuka ton på klarinetten, Carinas följsamma stämspel på fiol och Josefinas mäterliga komp på nyckelharpan. Det är ju som Josefina påpekade lite andra harmonier än på Gustav Strutz tid, men, folkmusiken lever!

Jag kan rekommendera alla som inte köpt skivan att göra det! Väl använda pengar!

Kerstin Billman

CD:n kan köpas från Carina Normansson, Gunnar Liss och Josefina Paulson, och även från Västmanlands spelmansförbund.

TRIO SCHEDIN

tre i trä, resonans och friktion

Gunnar Liss spelar på gethorn.

Musik på Brunnen 14 - 15 juli

Sommarens folkmusikdagar på Sättra Brunn blev mycket lärorika, trivsamma och uppskattade. Lördagens viskurs leddes av Gunnel Mauritzson, känd från bl a Gunnfjauns kapell och har numera eget band med bl.a. saxofonisten Jonas Knutsson.

Björn Ståbi ledde låtkursen tillsammans med Jonas Simonson, välbekant flöjtist i t.ex. legendariska Groupa och Hedningarna. Söndagens spelmansstämma blev mycket trivsam, musikaliskt varierad och uppskattad.

Gemensam övning på Sjömansvisa från Skattungbyn

Björn Ståbi.

Gunnel Mauritzson

Söndagens spelmansstämma gästades av några glada slödder, bland annat dessa två (alias Bo Lund och Nenne Gunilla Normansson).

Jonas Simonson

Riktiga stämmningshöjare på en stämma!!!

Spelmansstämma på Djäkneberget, Västerås

Västerås fick i år en alldeles ny spelmansstämma. I vart fall sedan mitten av 1970-talet har det inte förekommit någon spelmansstämma på Djäkneberget, en oas strax intill centrala Västerås. För initiativet stod familjen Ondracek som driver restaurangen på platsen. Söndagen den 1 juli samlades ett 20-tal spelmän för att underhålla varandra och publiken (inte så stor, men vi spelmän brukar ju inte hänga upp oss på sådant, eller hur). Det blev en mycket trevlig eftermiddag med både allspel, konserterande av några grupper och enskilda och, såklart, buskspel. En liten regnskur förhöjde stämningen ytterligare, men dansbanan har tak så det gjorde inte så mycket.

Ett tack till familjen Ondracek och alla er som kom och inledde denna, som jag hoppas, tradition! Ni som inte kom kan väl komma nästa sommar (om evenemanget upprepas då)?

Lars Englund

Spelmansstämma i Löa

Vi spelmän i östra delen av landskapet Västmanland är, efter vad jag förstår, väldigt hemkära. Vi brukar inte åka mer än kanske ett par mil västerut innan vi känner oss lite vilsna och börjar fundera på att vända om. Det är i alla fall min slutsats. Näväl, jag vågade faktiskt den här sommaren åka ända bort till Löa,

en liten by söder om Kopparberg, för att för första gången besöka

spelansstämman där. Och kan ni tänka er – det var riktigt trevligt! Både spelmän, publik och knott hade en högtidsstund. Jag kommer gärna tillbaka. Löa hytta är en av Bergslagens många järnhanteringsanknutna sevärdheter från den tid då Sverige var en stormakt och svenskarna härjade runt lite varstans i Europa.

Lars Englund

Spelmansstämma i Sala

Enligt mångårig tradition så arrangeras Salastämman första söndagen i augusti på Väsby kungsgård. Så även i år. Arrangörer är Sala Folkdansgille och Sala Fornminnesförening. Ett 30-tal spelmän kom.

Anette och Sune Löfström

Allspelet som led-

Ingegerd Iversen, Beryl Löwgren och Ingvar Graflund

des av Per Torelli, förlades inne på logen. Så även uppspel och dansupvisning. Publiken fick lyssna till fiol, dragspel, munspel och nyckelharps musik. Publiken fyllde stora delar av sittplatserna på logen. Det fanns även försäljning av diverse hantverk. Regnmolnen skingrades så småningom så att buskspelandet kunde fortsätta utomhus.

Ann-Britt Sommer

CD-skivor säljes!

Nu finns på nytt CD:n Låtar och visor från Västmanland att köpa till det facila priset av 140 kr. Den har varit slutsåld en tid, men nu finns en ny upplaga. Varför inte ge bort den som present eller julklapp?

Spelmansförbundet säljer också den alldeles nya CD:n Trio Schedin med tre av landskapets mest meriterade spelmän, tillika riksspelmän: Gunnar Liss på klarinett, Carina Normansson på fiol och Josefina Paulson på nyckelharpa. Ett måste för alla älskare av traditionell musik! Den kostar 150 kr. Vid leverans per post tillkommer 20 kr per försändelse.

Ring Lars Englund för att beställa, 021-13 53 06. E-post går lika bra: lars.englund1@comhem.se.

Sol och spelmän på stämman i Västansfors

Efter en mycket ostadig väderlek och OS på teve var vi i Fagersta spelmanslag mycket osäkra på hur vår spelmansstämma den 4 augusti skulle avlöpa. Vi återupptog traditionen med spelmansstämma redan förra året, innan dess var det ett långt uppehåll.

Det var redan på 1960-talet som de första stämmorna hölls, då var det på den gamla hembygdsgården som var belägen på Uggelboområdet. En och annan stämman har också hållits i Högbyn. På 1990-talet var det faktiskt några stämmor på den nya hembygdsgården, men sedan förde spelmanslaget en tynande tillvaro. Nu är vi tio spelmän i laget som troget övar varannan onsdag. Och vi är riktigt bra, på midsomrarna spelar vi inför nära 4 000 besökare. Vi har ett fint komp med bas, dragspel, gitarr och flöjt och sex fioler.

Inte ett grått regnmoln i sikte denna dag och strax före klockan ett började folk att strömma in på hembygdsgården. Fanbärarna Kristina och Hans-Åke gick i täten för 30-talet spelmän till tonerna av Gånglått från Mockfjärd. Sex allspelslåtar var utvalda och det lät maffigt med den stora orkestern på scenen.

I spelmansvimlet syntes virtuosen på munspel, John-Erik Hammarberg. Han tycker om platsen för vår stämman. Ulf Svansbo plockade fram sin fiol och spelade bland annat en polska efter Hyvlar-Pelle. Roland Berg och Sture Lindberg från Fagersta spelmanslag presenterade blues på munspel och gitarr. Fem medlemmar från Västmannafolk klev upp på scenen och de levererar ju alltid proffsig folkmusik. Så var det en hel del övriga musikanter som ville visa vad de kunde. Kalle och Majlis Norman,

Glada låtar. Majlis och Kalle Norman har tidigare varit dansare men har sadlat om till spelmän.

som egentligen är dansare, har på äldre dagar blivit spelmän. Kalle på munspel och Majlis på durspel och deras repertoar är visor och glada låtar som får publiken att ryckas med. En lite

udda programpunkt bjöd unge Wille Johansson från Norberg på. Han är barnbarn till Majlis och Kalle och har siktet inställt på att bli musikalartist på de stora scenerna. Han har nyss avlagt examen från musikgymnasiet i Norrköping. Denna dag sjöng han en poplåt av Oskar Lindros som Wille arrat om i bossatakt. Säkert en kille vi kommer att höra talas om.

Efter olika framträdanden blev det dans på logen och det blev både hambo och schottis så svetten

Logdans. Det var stundom trångt inne på danslogen, men humöret var på topp.

lackade av dansare och spelmän. Sent inpå eftermiddagen buskspelades det och det vet vi ju att spelmän har väldigt svårt för att sluta spela. Och över alltihop lyste solen så gott. Limpmackorna och kaffet till spelmännen var uppättna och vi i Fagersta spelmanslag känner oss rätt nöjda. Nu har vi fortsatt traditionen.

Margaretha Eriksson

Från vänster: Göran Bergman, Kjell Wahlberg, Jörgen Larsson, Lars Englund och Ingela Ader buskspelar framför den gamla Bergsmansstugan.

Spelmansstämma Vallby, Västerås

En av sommarens höjdpunkter tycker jag att man kan kalla Vallbystämman. Nu kanske ni undrar hur jag kan påstå detta. Jo, såhär är det. Miljön är den absolut rätta för oss som gillar musik av lite äldre datum. Så fort man kommer in på tunet där vi håller stämman så känner man att något magiskt griper tag i en.

I vanlig ordning invigdes stämman av Leif Danielsson med några väl valda ord. Spelledare var vår eminente nyckelharpslirare Per Torelli. Han är numera spelledare på flera stämmor och kan snart ta det som en heltidssyssla. Efter allspelet tog Västerås spelmansgille över spelet och sen gällde det att anteckna sig på en lista om man ville framträda med sina låtar. Som tur är har vi pålitliga spelmän som bjuder på sin musik. Först i raden var Ingela Ader

följd av Ulf Svansbo och därefter Lasse Englund. John Hammarberg gjorde som vanligt ett uppskattat framträdande.

Vi fick även höra Gerd Iversen och Ingvar Graflund. Till sist före det avslutande allspelet fick vi höra några välspelade och självsäkra ungdomar från norra Norrland i några låtar.

Publiken, de flesta är numera välkända av oss, höll ut in i det sista och applåderade välvilligt spelmännens prestationer.

Vädret var bra och buskspel blev det också.

Tack för i år.

bo.spelman.

Konstutställning och spelmansstämma i Sala

Lördagen den 1 september hade Björn Ståbi vernissage på Täljstenen i Sala. Han bjöd även in till spontan spelmansstämma. Ett 10-tal spelmän kom. Efter invigningen hölls ett allspel för kafégästerna. Vernissagen var välbesökt av intresserade besökare. Därefter pågick buskspel både inne och utomhus. Björn deltog själv i låtspelandet.

Björn skapar i olika tekniker som ex stentryck och måleri. Även Björns fru Viveka ställer ut en del av sina föremål i keramik. Utställningen pågår till den 22 september.

Ann-Britt Sommer

Björn Ståbi jammar loss med Carina Normansson och Ulf Svansbo.

Kalendarium

1. Folkligt Värre - Fredag 7 sept 2012, Waldorfskolan, Regattagatan 39 i Västerås: kl 18 Visstuga med Inga-Maj Tisserant, Skokloster; kl 19 Dansinstruktion; kl 19 Låstuga med Beryl Löwgren, Sala; kl 20 spel till dans. Sedan dans till spellista - så länge spellistan räcker. OBS! Ta av ytterskorna när du kommer! Mer info: Evenemanget finns på Facebook.
2. Lörd. 15 september: WestMannaFolk, konsert Pingstkyrkan Sala kl. 16 - 18, servering.
3. Pubkväll med Matti Norlin och Anders Norudde - fredag 28 sept 2012 Västerås Konserthus, kl 19. Lilla salen byter skepnad till en trivsam pubmiljö. Vrältung blues, humoristisk ragtime och nyskrivet material med svenska texter med Matti Norlin: plåtgitar, fotstampslåda, tvättbrädestamp och sång samt riksspelman Anders Norudde: Moraharpa, svensk säckpipa mm. Mer info: www.vasteraskonserthus.se
4. Norrland - Johan Norberg och Jonas Knutsson - onsdag 3 okt 2012 Västerås Konserthus, Foajén, kl 19. Ingår i Mat & Musik i foajén. Johan med sin gitarr och kantele möter Jonas saxofoner. Mer info: www.vasteraskonserthus.se
5. Folkligt Värre - Fredag 5 okt 2012, Waldorfskolan, Regattagatan 39 i Västerås: kl 18 Visstuga; kl 19 Dansinstruktion; kl 19 Låstuga ; kl 20 spel till dans. Sedan dans till spellista - så länge spellistan räcker. Kulturföreningen Tillsammans fyller 5 år och Folkligt Värre fyller 3 år. Det ska vi fira! Kom och 5 oktober!
6. Familjeföreställning: Råven och björnen - lördag 13 okt 2012 Västerås Konserthus, Foajén, kl 13. En musik- och dansföreställning där barnen är lika mycket aktörer som publik! Medverkande: Anders Larsson, folkmusiker och sångpedagog samt Sara Dahlin Carlström, danspedagog.
7. Illiapu - tisdag 30 okt 2012 Västerås Konserthus, stora salen, kl 19. Illiapu, från Chile, bjuder på glad, folkloristiskt utforskande musik och sång. Mer info: www.vasteraskonserthus.se
8. Folkligt Värre - Fredag 2 nov 2012, Waldorfskolan, Regattagatan 39 i Västerås: kl 18 Visstuga; kl 19 Dansinstruktion; kl 19 Låstuga ; kl 20 spel till dans. Sedan dans till spellista - så länge spellistan räcker. OBS! Ta av ytterskorna när du kommer! Mer info: Evenemanget finns på Facebook.
9. Lördagen 1 december kl 14.00. VSG arrangerar biblioteksstämman på Västerås Stadsbibliotek.
10. Folkligt Värre - Fredag 7 dec 2012, Waldorfskolan, Regattagatan 39 i Västerås: kl 18 Visstuga; kl 19 Dansinstruktion; kl 19 Låstuga ; kl 20 spel till dans. Sedan dans till spellista - så länge spellistan räcker. OBS! Ta av ytterskorna när du kommer! Mer info: Evenemanget finns på Facebook.
11. Lördag 8 december: WestMannaFolk i konsert på julmarknaden, Sättra Brunn.

Västmanlands Spelmansförbund

www.vsf.u.se

Ordförande Ann - Britt Sommer 0224 - 192 14
V. ordförande Per Torelli 021 - 35 88 69
Kassör Lars Englund 021 - 13 53 06
Sekreterare Mats Hellstrand 0223-612 49
Ledamot Olof Westin 0223-611 06
Suppleant Kjell Wahlberg 021 - 18 55 13
Suppleant Bo Eriksson

Låtkommitté

Ann-Britt Sommer , Majja Neverland, Carina Normansson
Suppleant: Linda Jansson Norrman

Bladet

Redaktör: Mats Hellstrand,
e-post: mats.hellstrand@gmail.com

Ansvarig utgivare : Ann-Britt Sommer

Artiklar, tips, debattinlägg, uppgifter till kalendariet, ja överhuvudtaget allt som rör oss spelmän tas tacksamt emot.

Nästa nr: Manusstopp 23 nov, utgivningsdag 7 december.